



WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.6.2025

Łódź, 19 maja 2025 r.

Pan
Grzegorz Mielczarek
Wójt Gminy Biała

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych² oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów³, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej⁴, adres: Biała Druga 4b, 98-350 Biała, przeprowadzono kontrolę w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. ustaw. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Wójta Gminy Biała z wykonywania ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a w szczególności: terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym przeprowadzono w okresie 27-28 marca 2025 roku przez 2-osobowy zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

1. Klaudyna Lekler-Lipińska – Inspektor Wojewódzki w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów) na podstawie upoważnienia Nr 28/2025.

¹ (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

² (Dz.U. z 2023 r. poz. 390) (Dz.U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.), dalej: ustawa o świadczeniach rodzinnych

³ (Dz.U. z 2023 r. poz. 1300) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1993 ze zm), dalej: ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁴ Dalej: GOPS lub Ośrodek

2. Sławomir Chmielewski – Inspektor Wojewódzki w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia 30/2025.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego. Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli GOPS w Białej pod poz. 1/2025 r.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Biała - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do 30.04.2024 r. funkcję Wójta Gminy Biała pełnił Pan Aleksander Owczarek. Po rozpoczęciu nowej kadencji, funkcję Wójta Gminy Biała objął Pan Grzegorz Mielczarek⁵. Kontrolowana problematyka została unormowana w Statucie Ośrodka, nadanym Uchwałą Nr XXIII/143/17 Rady Gminy Biała z dnia 21 lutego 2017 roku oraz Regulaminie Organizacyjnym, wprowadzonym Zarządzeniem Nr 3/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej z dnia 21 lutego 2017 roku. Ww. dokument określa zadania i kompetencje pracowników zatrudnionych na stanowisku do spraw obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej od 1.11.2009 r. do nadal pełni Pani Aneta Gwiazda. Kontrolujący ustalili, że Wójt Gminy Biała powierzył realizację zadań wynikających z ww. ustaw Kierownikowi GOPS w Białej, któremu wydał upoważnienia do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w zakresie: świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych⁶. Pracownicy Ośrodka posiadali niezbędne upoważnienia do realizacji zadań, prowadzenia postępowań administracyjnych w indywidualnych sprawach, wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jak również do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach⁷.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej, zgodnie z art 23 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 15 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do

⁵ Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza/ Zaświadczenie o powołaniu na Wójta

⁶ Or.0113-6/09 z 2.11.2009r.; Or.0113-7/1 z 7.07.2010r.; Or.113-8/10 z 7.07.2010 r.; Or.0113-9/09 z 2.11.2009r.;Or.0052.27.2025 z 24.03.2025r.

⁷ Or.0113-8/07 z 17.12.2007 r.; Or.0113-9/10 z 2.08.2010 r.; Or.0113-11/10 z 2.08.2010 r.; Or.0113-10/10 z 2.08.2010 r.; Or.0113-12/10 z 2.08.2010 r.;Or.0052.28.2025 z 24.03.2025r.

alimentów, zawarł umowę licencyjną na 2024 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA). Kontrolowane rozwiązania organizacyjne podmiotu realizującego zadanie w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego nie naruszają treści art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 8b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz art. 12 ust 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowość prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego⁸.

Ośrodek prowadzi papierowy rejestr złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz rejestr wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kontrolujący zweryfikowali dane zawarte w rejestrach papierowych. Liczba wniosków w rejestrze papierowym była zgodna z danymi zawartymi w systemie dziedzinowym i Centralnej Aplikacji Statystycznej⁹. Wszystkie wnioski poddane kontroli zostały prawidłowo i wypełnione przez wnioskodawców. Do skontrolowanych wniosków dotyczących przyznania zasiłków rodzinnych były dołączone dokumenty dotyczące dochodów oraz inne dokumenty wymagane, stosowne do wnioskowanych dodatków i świadczeń. We wnioskach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kontrolujący nie odnotowali załącznika do wniosku w postaci Oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, co należy uznać za nieprawidłowość. Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi Centralnej Bazy Beneficjentów (w ramach Emp@tii). Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dane dotyczące przyznania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności weryfikowane były w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania Orzekania o Niepełnosprawności

⁸ (Dz.U. z 2023 r. poz. 775) (Dz. U. z 2022 r., poz.2000 ze zm.) dalej: Kodeks lub KPA

⁹ W skrócie: CAS

(EKSMOoN). Organ prawidłowo ustalał prawo do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kwoty dodatków i świadczeń oraz okres ich przysługiwania. Wszystkie poddane kontroli decyzje administracyjne były odbierane przez strony w siedzibie GOPS lub doręczane za pośrednictwem operatora pocztowego. Czynności kontrolne przeprowadzono w oparciu o nielosowy dobór próby, czyli sposób oparty na intuicji i wiedzy badacza oraz kryteriach zdroworozsądkowych. W toku kontroli ustalono, że skontrolowane wnioski zawierały informacje wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. oraz z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych¹⁰.

Skontrolowano 36 spraw z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym:

- 15 w zakresie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami,
- 5 w zakresie zasiłku pielęgnacyjnego,
- 3 w zakresie świadczenia pielęgnacyjnego,
- 2 w zakresie świadczenia rodzicielskiego,
- 4 w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- 5 decyzji odmownych ws świadczeń rodzinnych,
- 2 odwołania złożone od ww. decyzji odmownych (w tym 1 decyzja zmieniona przez GOPS w wyniku odwołania).

Kontroli poddano sprawy o numerach decyzji:

- | | |
|----------------------------|--|
| 1. GOPS.521.88.183.2024, | 19. GOPS.523.17.187.2024 (becikowe), |
| 2. GOPS.521.84.179.2024, | 20. GOPS.523.21.245.2024 (becikowe), |
| 3. GOPS.521.79.174.2024, | 21. GOPS.521.59.153.2024 (decyzja odmowna), |
| 4. GOPS.521.110.212.2024, | 22. GOPS.521.130.252.2024 (decyzja odmowna), |
| 5. GOPS.521.56.150.2024, | 23. GOPS.521.137.263.2024 (decyzja odmowna), |
| 6. GOPS.521.80.175.2024, | 24. GOPS.521.4.44.2024 (decyzja odmowna), |
| 7. GOPS.521.92.190.2024, | 25. GOPS.5221.54.243.2024 (SKO), |
| 8. GOPS.521.71.166.2024, | 26. GOPS.5221.64.360.2023 (SKO), |
| 9. GOPS.521.133.256.2024, | 27. GOPS.5221.53.231.2024, |
| 10. GOPS.521.91.186.2024, | 28. GOPS.5221.41.55.2024, |
| 11. GOPS.521.104.206.2024, | 29. GOPS.5221.40.53.2024, |
| 12. GOPS.521.108.210.2024, | 30. GOPS.5220.7.69.2024, |

¹⁰ (Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.), (Dz. U. z 2023 r. poz. 1340)

- | | |
|--|-----------------------------|
| 13. GOPS.521.106.208.2024, | 31. GOPS.5220.18.118.2024, |
| 14. GOPS.521.77.172.2024, | 32. GOPS.ŚR.5223.1.40.2023, |
| 15. GOPS.521.125.240.2024, | 33. GOPS.5223.10.230.2024, |
| 16. GOPS.521.112.214.2024 (decyzja odmowna), | 34. GOPS.5220.8.78.2024, |
| 17. GOPS.523.4.76.2024 (becikowe), | 35. GOPS.5220.1.45.2024, |
| 18. GOPS.523.20.244.2024 (becikowe) , | 36. GOPS.5220.15.103.2024. |

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków i zgromadzonych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia do świadczeń stwierdzono, że wnioski te zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o świadczeniach rodzinnych. Przyznane świadczenia wypłacano zgodnie z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. terminowo, w okresach miesięcznych na wskazane przez wnioskodawców rachunki bankowe lub przekazem pocztowym.

W skontrolowanych postępowaniach, dotyczących przyznania zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, w 7 decyzjach administracyjnych, o numerach:

GOPS.521.84.179.2024,	GOPS.521.79.174.2024,	GOPS.521.92.190.2024,
GOPS.521.71.166.2024,	GOPS.521.91.186.2024,	GOPS.521.106.208.2024,

GOPS.521.125.240.2024, Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej wskazał w podstawie prawnej art. 15 ustawy o świadczeniach rodzinnych, jednakże w przedmiotowych sprawach przyznany był tylko jeden z dodatków na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła (art. 15 ust. 1 pkt 2) lub dodatek na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła (art. 15 ust. 1 pkt 1). **Należy uznać to za uchybienie.**

Czynnościom kontrolnym poddano 100% złożonych wniosków dotyczących przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Skontrolowano decyzje administracyjne o numerach:

1. GOPS.531.44.2024 (decyzja odmowna),
2. GOPS.531.12.12.2024 (decyzja odmowna),
3. GOPS.531.5.5.2024,
4. GOPS.531.6.6.2024,
5. GOPS.531.7.7.2024,
6. GOPS.531.10.10.2024,
7. GOPS.531.9.9.2024,
8. GOPS.531.8.8.2024.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków i zgromadzonych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalono, że wnioski te zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w KPA oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W wyniku analizy skontrolowanych spraw z zakresu funduszu alimentacyjnego, we wszystkich skontrolowanych wnioskach stwierdzono nieprawidłowość w zakresie braku oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny - Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.¹¹

W poddanych do kontroli sprawach nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie przyznania i terminowości wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontroli poddano prawidłowość prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych - zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny¹².

Zweryfikowano 11 postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, co stanowi 100% dłużników w gminie Biała:

- | | |
|---|-----------------------|
| 1. GOPS.532.78.2024 (OWW ¹³ i OWD ¹⁴), | 10. GOPS.532.77.2024, |
| 2. GOPS.532.2.2024 (OWD), | 11. GOPS.532.54.2024. |
| 3. GOPS.532.80.2024 (OWD), | |
| 4. GOPS.532.4.2024 (OWD), | |
| 5. GOPS.532.3.2024 (OWD), | |
| 6. GOPS.532.75.2024 (OWD), | |
| 7. GOPS.532.81.2024 (OWD), | |
| 8. GOPS.532.79.2024 (OWD), | |
| 9. GOPS.532.8.2024 (OWD), | |

Podczas kontroli spraw dotyczących prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ustalono:

¹¹ (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341)

¹² (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 ze zm.)

¹³ Organ właściwy wierzyciela

¹⁴ Organ właściwy dłużnika

- w sprawie **GOPS.532.78.2024** – Ośrodek, jako organ właściwy wierzyciela, po złożeniu wniosku przez osobę uprawnioną, 1.10.2024 r. wydał decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Działając również jako organ właściwy dłużnika alimentacyjnego 29.11.2024 r. wezwał dłużnika, w celu przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik alimentacyjny nie odebrał wezwania i korespondencja 10.12.2024 r. wróciła do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się prawomocna decyzja GOPS.5340.79.79.2021 z 24.05.2021 r. uznająca dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. GOPS w Białej 15.06.2021 r. wystąpił z wnioskiem GOPS.534081.81.2021 o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu, jednakże w odpowiedzi na wniosek Ośrodka, Prokuratura 27.07.2021r. przesłała informację o umorzeniu postępowania, gdyż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa (art. 17§1 pkt.2 Kodeksu karnego). Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej wystąpił 24.05.2021r. z wnioskiem do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców¹⁵ o udzielenie informacji, czy ww. dłużnik alimentacyjny posiada prawo jazdy. W odpowiedzi z 1.06.2021r. Ośrodek otrzymał informację, iż dłużnik alimentacyjny nie figuruje w bazie danych CEPiK.

- w sprawie **GOPS.532.2.2024** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej, jako organ właściwy dłużnika alimentacyjnego 20.12.2023r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika. Ośrodek 4.01.2024 r. wezwał dłużnika na wywiad alimentacyjny. Dłużnik odebrał korespondencję 19.01.2024 r., jednakże nie przyszedł do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się prawomocna decyzja GOPS.5340.27.27.2017 z 9.02.2017 r. o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W aktach sprawy znajduje się również wniosek o ściganie GOPS.5340.35.35.2017 z 28.02.2017 r. do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu oraz odmowa wszczęcia postępowania (art. 17§1 pkt.2 kk) przez Prokuraturę z 5.04.2017 r. W aktach sprawy nie odnotowano wniosku do CEPiK.

- w sprawie **GOPS.532.80.2024** – Ośrodek 5.11.2024 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. GOPS w Białej 29.11.2024 r. wezwał dłużnika na wywiad. Dłużnik odebrał korespondencję 3.12.2024 r., jednakże nie zgłosił się do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się decyzja GOPS.5340.57.57.2021 z 10.03.2021 r. o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W aktach sprawy znajduje się również wniosek o ściganie GOPS.5340.69.69.2024 z 26.04.2021r. oraz odpowiedź zwrotna z Prokuratury Rejonowej w Wieluniu z 30.06.2021 r., iż został przesłany akt oskarżenia. Kontrolujący nie odnotowali informacji, jak zakończyła się sprawa ww. dłużnika

¹⁵ W skrócie CEPiK

alimentacyjnego, gdyż w aktach nie było ani wyroku sądu ani żadnej informacji dotyczącej zakończenia sprawy.

- w sprawie **GOPS.532.4.2024** – Ośrodek, jako organ właściwy dłużnika otrzymał 28.11.2023 r. wniosek o podjęcie działań. W dniu 4.01.2024 r. zostało wysłane wezwanie do dłużnika w celu przeprowadzenia z nim wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik nie odebrał wezwania i korespondencja wróciła do Ośrodka 15.01.2024 r. W aktach sprawy znajduje się decyzja GOPS.5340.44.44.2019 z 27.03.2019 r. o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ośrodek, 27.03.2019 r. wysłał wniosek o udostępnienie danych ze zbioru CEPiK i w odpowiedzi zwrotnej z 8.04.2019 r. otrzymał informację, iż dłużnik alimentacyjny nie figuruje w systemie CEPiK. W aktach sprawy znajduje się również wniosek o ściganie z 30.04.2019 r. nr GOPS.5340.48.48.2019 oraz informacja z Prokuratury Rejonowej w Wieluniu z 10.05.2019 r. o połączeniu postępowań. Kontrolujący odnotowali brak rozstrzygnięcia sprawy.

- w sprawie **GOPS.532.3.2024** – GOPS w Białej 28.11.2023 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Ośrodek wezwał dłużnika 4.01.2024 r. Dłużnik nie odebrał wezwania i korespondencja 15.01.2024 r. wróciła do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się prawomocna decyzja GOPS.5340.52.52.2016 z 16.02.2016 r. o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W aktach sprawy znajduje się również wniosek z 8.04.2016 r. o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych CEPiK oraz odpowiedź zwrotna z CEPiK z 27.04.2016 r., że dłużnik alimentacyjny nie figuruje w systemie. Ośrodek 6.05.2016 r. do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu skierował wniosek o ściganie GOPS.5340.71.71.2016 dłużnika alimentacyjnego. Dochodzenie wobec dłużnika alimentacyjnego zostało wszczęte 17.06.2016 r. i 18.07.2016 r. Prokuratura Rejonowa w Wieluniu przesłała do Sądu w Ostrzeszowie akt oskarżenia, jednakże na czas przeprowadzania działań kontrolnych, kontrolujący nie odnotowali w aktach sprawy ww. dłużnika rozstrzygnięcia sprawy.

- w sprawie **GOPS.532.75.2024** – Ośrodek w Białej 3.10.2024 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika. Do dłużnika alimentacyjnego 29.11.2024 r. zostało wysłane wezwanie na wywiad alimentacyjny. Dłużnik odebrał wezwanie 2.12.2024 r. i stawił się w Ośrodku 3.12.2024 r. Został przeprowadzony wywiad alimentacyjny, dłużnik złożył również oświadczenie majątkowe od dłużnika. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż dłużnik alimentacyjny posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, pracuje na umowę zlecenie oraz jego wynagrodzenie za pracę jest zajęte przez komornika sądowego.

- w sprawie **GOPS.532.81.2024** – Ośrodek 18.11.2024 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika. GOPS w Białej wezwał dłużnika pismem z 29.11.2024 r., dłużnik odebrał wezwanie 2.12.2024 r. jednakże nie przyszedł do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się prawomocna decyzja z 28.01.2015 r. nr GOPS.5340.27.48.2015 o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań. Ośrodek wystąpił 9.03.2015 r. do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu z wnioskiem o ściganie dłużnika alimentacyjnego nr GOPS.5340.48.90.2015, w aktach sprawy znajduje się informacja z 16.06.2015 r. o umorzeniu postępowania przez prokuraturę, gdyż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa (art. 17§1 pkt.2 Kodeksu karnego). Ośrodek 9.03.2015 r. wystąpił również z wnioskiem GOPS.5340.49.91.2015 do Starosty Wieluńskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu. Starosta Wieluński decyzją KD.5430.107.2015.GH z 8.04.2015 r. zatrzymał prawo jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu.

- w sprawie **GOPS.532.79.2024** – Ośrodek w Białej 4.11.2024 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika. Wezwanie na wywiad zostało wysłane 29.11.2024 r., dłużnik alimentacyjny odebrał wezwanie 2.12.2024 r. i 6.12.2024 r. zgłosił się do Ośrodka. Udzielił wywiadu alimentacyjnego i złożył oświadczenie majątkowe. Z wywiadu alimentacyjnego wynika, iż posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz pobiera rentę chorobową z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych¹⁶. Posiada również zajęcie komornicze na koncie.

- w sprawie **GOPS.532.8.2024** – GOPS w Białej, jako organ właściwy dłużnika alimentacyjnego 10.10.2023 r. otrzymał wniosek o podjęcie działań. Dłużnik został wezwany 4.01.2024 r., jednakże nie odebrał wezwania i korespondencja wróciła do Ośrodka 15.01.2024 r. W aktach sprawy znajduje się decyzja z 24.02.2020 r. o nr GOPS.5340.44.44.2020 uznająca ww. za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ośrodek 11.05.2020 r. skierował wniosek o ściganie do Prokuratury Rejonowej w Wieruszowie. 23.06.2020 r. zostało wszczęte postępowanie, jednak Prokuratura Rejonowa w Wieruszowie przesłała dokumenty do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu, gdyż Wieruszów nie był organem właściwym w sprawie. W aktach sprawy kontrolujący nie odnotowali rozstrzygnięcia sprawy ws. dłużnika. W aktach sprawy znajduje się wniosek do CEPiK z 24.02.2020 r. o udostępnienie danych ze zbioru CEPiK oraz odpowiedź zwrotna z 28.02.2020 r., iż dłużnik alimentacyjny posiada prawo jazdy. Ośrodek 11.05.2020 r. wysłał wniosek GOPS.5340.57.57.2020o zatrzymanie prawa

¹⁶ W skrócie: ZUS

jazdy do Starosty Wieluńskiego. Starosta decyzją nr KD.5430.176.2020.AW z 7.07.2020 r. zatrzymał prawo jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu.

- w sprawie **GOPS.532.77.2024** – Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej 24.10.2024 r. otrzymał od organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. GOPS w Białej pismem z 29.11.2024 r. wezwał dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik 16.12.2024 r. odebrał wezwanie, ale nie przyszedł do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się decyzja z 4.10.2018 r., nr GOPS.5340.98.98.2018 o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. GOPS w Białej 29.10.2018 r. wystąpił z wnioskiem GOPS.070.166.2018 do CEPiK o udostępnienie danych z systemu i informację, czy ww. dłużnik alimentacyjny posiada prawo jazdy. W odpowiedzi zwrotnej z CEPiK Ośrodek został poinformowany, że dłużnik posiada prawo jazdy. Wnioskiem nr GOPS.5340.166.166.2018 z 10.12.2018 r. Ośrodek wystąpił do Starosty Wieluńskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu. Starosta decyzją KD.5430.413.2018.AW z 7.01.2019 r. zatrzymał prawo jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu. GOPS w Białej 29.10.2018 r. skierował do Prokuratury Rejonowej w Wieruszowie wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego. Prokuratura przesłała informację 6.12.2018 r., iż wszczęto dochodzenie. Kontrolujący na dzień przeprowadzanych czynności kontrolnych nie odnotowali rozstrzygnięcia sprawy w aktach ww. dłużnika.

- w sprawie **GOPS.532.54.2024** – Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej wezwał dłużnika 16.07.2024 r. w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik odebrał wezwanie 29.07.2024 r., jednakże nie zgłosił się do Ośrodka. W aktach sprawy znajduje się prawomocna decyzja GOPS.5340.55.55.2016 z 18.02.2016 r. Ośrodek 14.03.2016 r. wystąpił z wnioskiem do CEPiK o udostępnienie danych, czy ww. dłużnik alimentacyjny posiada prawo jazdy. W odpowiedzi zwrotnej z CEPiK z dnia 27.04.2016 r. Ośrodek został poinformowany, że ww. dłużnik ma zatrzymane prawo jazdy od 2010 roku. GOPS w Białej 6.05.2016 r. przesłał do Prokuratury Rejonowej w Wieluniu wniosek o ściganie GOPS.5340.69.69.2016. Prokuratura odmówiła wszczęcia postępowania, o czym poinformowała Ośrodek pismem z 16.06.2016 r.

W odniesieniu do kontrolowanego obszaru stwierdzono ponadto, że organ właściwy dłużnika alimentacyjnego wypełniał obowiązek nałożony przez art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jednakże nie przekazywał systematycznie informacji o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Zadłużenia przekazywane były tylko w styczniu, maju, sierpniu i w październiku 2024 r. Należy nadmienić, iż aktualizację zobowiązań dłużników alimentacyjnych dokonuje się po każdej wypłacie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wpłatach dokonanych przez dłużników alimentacyjnych, komorników sądowych i skarbowych oraz po stwierdzeniu nienależnie pobranych świadczeń przez osoby uprawnione. Wobec czego dane o zadłużeniach dłużników alimentacyjnych winny być przesyłane co miesiąc, celem aktualizacji zadłużenia oraz odsetek od zadłużenia.

W związku z powyższym, w skontrolowanych sprawach z zakresu postępowań wobec dłużników alimentacyjnych **stwierdzono nieprawidłowość** polegającą na braku systematycznej realizacji art. 8a ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. GOPS w Białej nie posiadał konta w Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747)¹⁷ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wyżej wymieniony przepis wszedł w życie 1 grudnia 2021 roku. Ośrodek w informacji z dnia 27.03.2025 r. wskazał, iż nie posiadał konta w KRZ, ponieważ nie posiada dłużników, którzy spełnialiby warunki zgłoszenia do KRZ. Na dzień przeprowadzanych czynności kontrolnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej, był na etapie wystąpienia do Ministerstwa Sprawiedliwości o aktywację profilu.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdania rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej¹⁸. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku. Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w kolejnych miesiącach II kwartału 2024 r. w oparciu o raporty z systemu dziedziny. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków zrealizowanych w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych, zasiłku dla „zestawienia realizacji świadczeń” wygenerowanym w systemie dziedziny.

¹⁷ W skrócie: KRZ

¹⁸ W skrócie: CAS

Kontrolujący nie wnoszą zastrzeżeń do zweryfikowanych sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W 2024 roku GOPS w Białej otrzymał dotację z budżetu państwa na 2024 rok w rozdziale 85502§2010 – 2.492,025 zł. Zwrócona dotacja w rozdziale 85502§2010, to kwota 16.308,54 zł. Wykonanie dotacji w rozdziale 85502§2010 za 2024 rok to kwota 2.475.716,46 zł., z tego na świadczenia rodzinne i opiekuńcze: 2.202.854,07 zł., składki na ubezpieczenie społeczne – 156.277,32 zł., świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 45.069,78 zł., koszty obsługi – 71.515,29 zł.

W kontrolowanym okresie wydano 28 decyzji odmawiających prawa do świadczeń rodzinnych, w tym 2 sprawy dotyczące przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, od których złożono odwołanie. Sprawy zostały przekazane do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu. Organ II instancji w tych jednej sprawie utrzymał decyzję I instancji w mocy, natomiast druga decyzja została przekazana do ponownego rozpoznania, po czym Ośrodek przyznał świadczenie.

Z zakresu realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2024 roku Ośrodek wydał dwie decyzje odmawiające prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z powodu przekroczenia kryterium dochodowego.

W okresie kontrolowanym do GOPS w Białej nie wpłynęła żadna skarga na postępowania prowadzone przez organ w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na podstawie dokonanych ustaleń, prowadzone przez Wójta Gminy Biała postępowania administracyjne:

- **w sprawie o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ocenia się pozytywnie z uchybieniem,**
- **postępowania w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Za uchybienie i nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiada, Kierownik Ośrodka i pracownik realizujący kontrolowane zadanie.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego z 28 kwietnia 2025 r. nie wniesiono zastrzeżeń (pismo Wójta Gminy Biała Nr GOPS.0911.1.2025 z 12 maja 2025 r.).

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami **zalecam** podjęcie skutecznych działań w zakresie:

- 1) wskazywania w podstawie prawnej decyzji administracyjnych konkretnych przepisów (artykuł / ustęp / punkt ustawy/rozporządzenia) na podstawie, których przyznawana jest pomoc finansowa,
- 2) w zakresie funduszu alimentacyjnego – przyjmowanie od wierzycieli wniosków zawierających komplet załączników do wniosku, m.in. *Oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny.*
- 3) systematycznego przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, wynikających z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 ze zm.),
- 4) zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55, 912, 1214 i 1802 oraz z 2020 r. poz. 1747), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Informacje w powyższym zakresie należy przekazać w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź) za pośrednictwem ePUAP/eDoręczenia wskazując w treści pisma znak sprawy:

RPS-I.431.6.2025.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**
(podpisano elektronicznie)